

gemeente
Haarlemmermeer

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

2012/43509

Cluster **Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling**
Contactpersoon **M. Hoogeland**
Doorkiesnummer **023 - 567 67 54**
Uw brief ---
Ons kenmerk **12.0449718**
Bijlage(n) **Geen**
Onderwerp **Stichting Openbaar Primair Onderwijs
Haarlemmermeer**

Verzenddatum

12 JULI 2012

Geachte heer, mevrouw,

Donderdag 28 juni 2012 heeft een raadssessie plaatsgevonden over de behandeling van de Begroting 2012 en het wijzigen van het Bestuursmodel van de Stichting Openbaar Primair Onderwijs Haarlemmermeer (SOPOH). Ter voorbereiding van deze sessie heeft u vragen gesteld over de verantwoordelijkheden en sturingsmogelijkheden voor de gemeenteraad bij een verzelfstandigd openbaar onderwijs. Wij hebben u hierover schriftelijk geïnformeerd. Tijdens de sessie zijn door een aantal fracties twijfels uitgesproken over de keuze voor het raad van toezicht model bij het verplicht scheiden van intern toezicht en bestuur. Omdat gebleken is dat de stichting een verlies heeft geleden over een belegging uit 2006 en er een intern integriteitsonderzoek loopt waarvan de financiële consequenties nog niet bekend zijn, hebben een aantal raadsleden aangegeven dit niet het goede moment te vinden het openbaar onderwijs verder op afstand te zetten en dat het goedkeuren van begroting en jaarrekening/jaarverslag aan de raad voorbehouden moet blijven.

Wij hebben begrip voor de zorg die uw raad heeft geuit. Voor ons is de cruciale vraag geweest hoe het SOPOH-bestuur is opgetreden bij deze twee kwesties en of de continuïteit van het onderwijs op enige wijze in gevaar is geweest. Dát deze kwesties zijn opgetreden en daardoor financiële schade is ontstaan, is een feit. Van belang is echter de vraag of het SOPOH-bestuur adequaat en doortastend heeft gehandeld toen de feiten aan het licht kwamen en haar informatieplicht heeft vervuld. Wij zijn van oordeel dat dit het geval is en baseren dat op de feiten die u verderop in deze brief aantreft. Overigens hadden wij het passend gevonden dat het SOPOH-bestuur ons bij de jaarrekening/jaarverslag 2006 zou hebben geïnformeerd dat met het aangaan van de belegging tegen de interne bedrijfsvoeringsregels was gehandeld. Bij kennisname van de belegging heeft het bestuur direct actie ondernomen, daarnaast getuigt de wijze waarop het SOPOH-bestuur is omgegaan met het intern integriteitsonderzoek eveneens van bestuurskracht. Wij hebben

regelmatig contact gehad met het bestuur om ons ervan te vergewissen dat de continuïteit van het onderwijs niet in het geding kwam.

Een herhaling van dergelijke kwesties willen we natuurlijk voorkomen, maar dit kan door geen enkel bestuursmodel volledig worden ondervangen. De mogelijkheden van de gemeente zijn daarvoor bij wet vastgelegd, onder andere het goedkeuren van begroting en jaarrekening. Bij het raad van toezichtmodel komt deze bevoegdheid bij de raad van toezicht te liggen. Gezien de specifieke verantwoordelijkheid van de gemeente voor de instandhouding van het openbaar onderwijs hebben wij in overleg met het bestuur van de stichting in artikel 14 van voorliggende statuten de bepaling opgenomen dat naast het jaarlijkse wettelijke verslag over de werkzaamheden, het college van bestuur de gemeenteraad ook de (meerjaren)begroting en jaarrekening/jaarverslag ter overleg voorlegt, voordat zij deze stukken definitief vaststelt. Ook is in dit artikel opgenomen dat het college van bestuur eveneens een eventuele wijziging van de ontwerpbegroting ter overleg aan de gemeenteraad aanbiedt. De huidige statuten kent deze laatste bepaling niet. Wij menen hiermee een goede waarborg te hebben ingebouwd voor een goed extern toezicht op de financiële positie van SOPOH

Tijdens de sessie bleek er onduidelijkheid te bestaan over de belegging van SOPOH in 2006. Er is u daarom over de belegging een feitenrelaas toegezegd. Hieronder staan de feiten per jaar vermeld.

Jaarrekening/jaarverslag 2006

Op bladzijde 9 van het jaarverslag 2006 is het volgende opgenomen:

In 2006 is SOPOH overgestapt naar aan ander administratiekantoor namelijk SROL. Een hieraan gelieerde stichting doet aan vermogensbeheer conform de door het ministerie vastgelegde richtlijnen. In juni is € 4,9 mln overgebracht van een internetspaarrekening naar deze stichting.

Op bladzijde 25 van de jaarrekening 2006 staat onder Financiële vaste activa:

Effecten 31-12-2006 € 4.900.000

Toelichting:

Het onder de effecten opgenomen bedrag betreft de bij de Stichting Vermogensbeheer ingelegde gelden. De inleg wordt door de stichting belegd en het behaalde rendement op de totale portefeuille van de stichting wordt naar rato verdeeld over de inleg van alle deelnemers aan de beleggingspool van de stichting. Bij uitstappen uit de beleggingspool vervallen de ingelegde middelen weer in zijn geheel terug aan SOPOH. De beurswaarde is derhalve gelijk aan de balanswaarde.

Er is een goedkeuring van de accountant, met de vermelding dat baten, lasten en balansmutaties over 2006 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in het Controleprotocol OCW 2006 zijn vermeld. In het raadsvoorstel is gezien de goedkeuring van de accountant en de tekst in het jaarverslag dat de aan SROL gelieerde stichting doet aan vermogensbeheer volgens de richtlijnen van OCW, geen melding gemaakt van de belegging.

Interne bedrijfsvoering SOPOH 2007

De deelname aan Stichting Vermogensbeheer (SVB), officieel Stichting Vermogensbeheer Schoolbesturen Limburg (SVSL) was een actie van de toenmalige directie van SOPOH zonder medeweten van het bestuur. Op grond van het mandaatbesluit was de directie hiertoe niet bevoegd. Het treasurybeleid van SOPOH was vastgesteld in 2000 en niet bijgesteld op de nieuwe Regeling Beleggen en Lenen van OCW zoals die van kracht werd vanaf het verslagjaar 2002. De reden hiervoor was dat het bestuur geen intenties had te beleggen, omdat het geld op de internetspaarrekening de bestemmingsreserves betrof. Rond maart/april 2007 heeft het toenmalige bestuur kennis gekregen van de belegging. Zij hebben met hun brief van 6 juni 2007 de aangegane belegging opgezegd. Dit bleek niet mogelijk, er was een beheerovereenkomst aangegaan voor de periode van tenminste drie jaar. Opzegging moest geschieden een jaar van te voren, in juni 2008 dus voor beëindiging in juni 2009.

Naar aanleiding van de deelname aan SVB is in mei 2007 het eerst verantwoordelijke directielid opgestapt en het tweede directielid iets later in het jaar. Vervolgens heeft het SOPOH-bestuur direct een interim-directie aangesteld.

Jaarrekening/jaarverslag 2007

Op bladzijde 33 van de jaarrekening 2007 staat onder Financiële vaste activa:

Effecten 31-12-2007 € 4.900.000

Met als toelichting dat de rente van 4,73 naar rato onder de inleg van deelnemers wordt verdeeld.

Wederom goedkeuring van de accountant zoals vermeld bij jaarverslag/jaarrekening 2006, daarom geen expliciete vermelding in het raadsvoorstel.

Op 20 november 2008 is de raad unaniem akkoord gegaan met jaarrekening/jaarverslag 2006 en 2007. GroenLinks gaf hierbij een stemverklaring af over visie onderwijs in kleine kernen.

Jaarrekening/jaarverslag 2008

Op bladzijde 19 van het jaarverslag is opgenomen:

Het bestuur heeft in het verslagjaar 2008 voor € 4,9 mln heeft deelgenomen in SVB. Per juni 2008 heeft SOPOH de ingelegde gelden teruggevorderd. De SVB heeft SOPOH gehouden aan een maximale opzegtermijn van 1 jaar. SOPOH gaat er vanuit deze gelden per juni 2009 terug te krijgen.

Op bladzijde 26 van de jaarrekening 2008 staat onder Vorderingen:

Stichting Vermogensbeheer 31-12-2008 € 4.900.000

Er is wederom een accountantsverklaring met goedkeuring, deze heeft wel een "oordeel met beperking" ten opzichte van de deelname aan SVB. De accountant stelt dat er een dispuut is over een eventuele verrekening van aanwezige koersverliezen bij SVB. SOPOH gaat uit van volledige terugbetaling van de 4,9 mln en SVB gaat uit van verrekening van koersverliezen. In het raadsvoorstel wordt melding van dit dispuut gemaakt.

Raadssessie 24 september 2009

Deze raadssessie was aangevraagd door de fractie van GroenLinks om meer helderheid te krijgen over de relatie van de gemeente met SOPOH. De directe aanleiding was de gevraagde benoeming voor een aantal bestuursleden SOPOH zonder voldoende achtergrondinformatie. Ter voorbereiding van de sessie hebben wij een brief aan de leden van de raad gestuurd met nadere informatie over het onderwerp van de sessie en de wettelijke kaders die daarbij van toepassing zijn. In deze brief wordt ook het raadsvoorstel over de jaarrekening 2008 en het daarin vermelde dispuut aangehaald met vermelding dat de continuïteit van het onderwijsproces door het dispuut niet in gevaar is.

Raadsbesluit jaarrekening/jaarverslag 2008

Bij stemming op 1 oktober 2009 worden deze stukken met algemene stemmen door de raad goedgekeurd. Wel met de stemverklaring van de fractie van het CDA dat zij aanvankelijk tegen wilden stemmen, maar door de brief van het college met de boodschap dat de continuïteit van de stichting niet in het geding is, akkoord gaan.

Jaarrekening/jaarverslag 2009

Op bladzijde 19 van het jaarverslag is opgenomen:

Het bestuur heeft in het verslagjaar voor € 4,9 mln deelgenomen in de SVB. Per juni 2008 heeft SOPOH de ingelegde gelden teruggevorderd. De SVB heeft SOPOH gehouden aan een maximale opzegtermijn van 1 jaar. Per juni 2009 heeft SVB de gelden niet teruggestort. SOPOH heeft toen juridische bijstand gezocht. Mede hierdoor is medio december 2009 door SVB € 3,5 mln teruggestort naar SOPOH. SOPOH heeft nog een openstaande vordering van € 1,4 mln op de SVB. Om de claim zeker te stellen heeft SOPOH beslag laten leggen op (een deel van) de middelen van SVB.

Op bladzijde 25 van de jaarrekening 2009 staat onder Activa:

Effecten 31-12-2009 € 1.400.000

Ook dit keer weer een goedkeuring van de accountant, het dispuut wordt hierbij niet vermeld. In het raadsvoorstel is het dispuut wel opgenomen en wordt verwezen naar de tekst in het jaarverslag.

Op 18 november 2010 stemt de raad unaniem in met de stukken, er zijn geen stemverklaringen.

Uitspraak ministerie OCW over beleggingsconstructie SVB

In juni 2009 heeft het bestuur van de stichting Vermogensbeheer het ministerie van OCW verzocht een uitspraak te doen over de juridische aanvaardbaarheid van het construct. In december 2009 kwam het bericht van OCW dat schoolbesturen die deelnemen aan deze beleggingsconstructie in strijd handelen met de OCW-regeling Beleggen en Belenen. Niet alleen met de aangescherpte regeling die in 2010 van kracht zou worden, maar ook met de oude regeling zoals die vanaf het verslagjaar 2002 van toepassing was.

Jaarrekening/jaarverslag 2010

Op bladzijde 18 van het jaarverslag is opgenomen:

Het bestuur heeft in het verslagjaar 2010 van € 0,8 mln deelgenomen in de SVB. Per juni 2008 heeft SOPOH de ingelegde gelden teruggevorderd. De SVB heeft SOPOH gehouden aan een maximale opzegtermijn van 1 jaar. Per juni 2009 heeft SVB de gelden niet teruggestort. Er resteert nog een vordering van ruim € 0,8 mln. SOPOH heeft juridische bijstand gezocht en om de claim zeker te stellen is er een beslag gelegd ter waarde van € 1,2 mln.

Op bladzijde 26 van de jaarrekening 2010 staat onder Activa:

Inleg Stichting Vermogensbeheer 31-12-2010 € 869.440

Wederom een goedkeuring van de accountant zonder vermelding van het dispuut. In het raadsvoorstel wordt melding gemaakt van het dispuut.

Op 22 december 2011 keurt de gemeenteraad unaniem de stukken goed en er zijn geen stemverklaringen.

Begroting 2011

In raadsvoorstel van de begroting 2011 is de stand van zaken van het dispuut SVB gemeld, deze is onveranderd ten opzichte van de jaarrekening 2010.

Op 30 juni 2011 heeft de raad unaniem besloten de begroting goed te keuren.

Begroting 2012

In het raadsvoorstel van de begroting 2012 is opgenomen dat er in 2011 nog € 0,5 mln is teruggestort door SVB en dat het verlies op de belegging uit 2006 nominaal € 0,4 mln bedraagt.

Resumé

SOPOH heeft in 2006 belegd voor € 4,9 mln door deelname aan SVB. Het bestuur van SOPOH zegt in 2008 zijn deelname aan SVB op en er is eind 2011 in totaal € 4,5 mln teruggestort. Er resteert een verlies van nominaal € 0,4 mln op de belegging. Bij de jaarrekening 2011 zal SOPOH verantwoording afleggen over de dekking van dit verlies. Ook zult u dan nader worden geïnformeerd over de financiële consequenties van het integriteitonderzoek.

Wij verwachten u met dit feitenrelaas voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

drs. C.H.J. Brugman

b/a.

drs. Th.L.N. Weterings